

AÇILIŞ KONUŞMALARI

MEHMET SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Evet sevgili arkadaşlar, Türkiye'nin dört bir yanından geldiniz, hoş geldiniz.

Önce hemen söyleyeyim: Buradan çok keyifli bir görüntünüz var. Çok hoş görünüyorsunuz. Merhaba.

Haftada iki üç sempozyumda, kongrede konuşan bir arkadaşınızım ama ne zaman bir öğrenci üye toplantısına katılsam, ne zaman bu örgütün öğrenci toplantılarına katılsam; kürsüye çok heyecanla çıkıyorum, çok coşkuyla çıkıyorum, çok umutla çıkıyorum. Öncelikle bunu itiraf etmek zorundayım.

Hoş geldiniz. Bize onur getirdiniz, keyif getirdiniz, coşku getirdiniz, cesaret getirdiniz. İyi ki varsınız arkadaşlar.

Aramızda, II. Başkanımız Hüseyin Yeşil var, EMO'nun değerli Yönetim Kurulu Üyeleri var ve EMO'nun şube yöneticileri ve başkanları var. Bu arkadaşlarım benim TMMOB hayatımda mücadele arkadaşlarım, yol arkadaşlarım, mesai arkadaşlarım. Onlara da merhaba.

Biz hepimiz bir bayrağı devraldık. 1970'lerden beri yaratılan bir değer, bayrağı devraldık biz dönemin yöneticileri olarak. Bundan sonra da bu bayrağı sizler bu örgütün asli unsuru olduğunuzda, üyesi olduğunuzda size onurla, keyifle devretmenin de sorumluluğunu taşıyarak hep birlikte TMMOB'deki çalışmalarımızı yürütüyoruz. Sorumluluğumuzun da bilincindeyiz.

Böylesine önemli bir Öğrenci Üye Kurultayı, adı Teoman Öztürk olan bu salonda yapılıyor. Bildiğiniz üzere Teoman Öztürk, TMMOB'nin 1973-80 yılları arasındaki o dönemin TMMOB kadrolarının ve Birliğimizin çok sevgili Başkanı.

Sevgili arkadaşlar,

Onun sözlerini geçen dönemki Yönetim Kurulumuz “Bir Döneme Tanıklık: Teoman Öztürk” ismi ile kitaplaştırdı.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin nereden geldiğini ve nereye gittiğini, örgütümüzün yol haritasının ne olduğunu öğrenmek için mutlaka buradaki her arkadaşımın Teoman Öztürk kitabımızı okuması gerekmektedir.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği bu ülkenin yüzakı örgütüdür, yüzakı çalışmaları yapar, aydınlık yüzlerin örgütüdür. Bunları yaratan ve bunları halen büyük bir inançla geliştiren tüm değerlerimizi de burada, huzurunuzda saygıyla selamlıyorum.

Sevgili arkadaşlar,

Hepimiz biliyoruz ki, mühendislik esas itibarıyla bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek. Odağında insanın olduğu bu meslek onurlu bir meslek. Ama bu meslek aynı zamanda sorumluluğu çok olan bir meslek. Sıfır hata ile çalışmak zorundasınız. Mühendislikte sıfır hata diye bir şey yok ama evet siz mesleğinizi icra ederken hatalarınızı minimize etmek zorundasınız. Çünkü mühendisler yanlış yaparsa bu ülkede ürün kaldırılmaz. Yanlış yaparsa klimalar çalışmaz, enerji yanlış kullanılır, verimli kullanılmaz. Trenler devrilir, kara yollarında kaza olur. İş kazalarında biz Avrupa birincisi, Dünya yedincisiyiz. İş kazaları çoğalır. Mühendis kendisini eğitmek ve yetiştirmek zorundadır. Böylesine sorumluluk taşıyan olan meslektir mühendislik. Mühendislerin zorunlu üyelikleri olan TMMOB’nin de buna göre sorumlulukları çok fazla olmaktadır. Önce bunun altını çizmek gerekiyor.

Biz bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluğumuzu biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Öte yandan, bir yandan da üyelerimizin haklarınızın elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz.

Ama, öte yandan biz sorunlarımızın toplumun ve halkın sorunlarından

ayrı tutulmayacağını da biliyoruz. Sıkıntılı, sancılı ve sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları mühendis kimliğimizle birlikte yurttaş kimliklerimiz dolayısıyla gene bizi buluyor. Bunun için yazdıklarımızın sonunda, kamuoyuna duyurularımızın sonunda, mitinglerde, alanlarda, kürsülerde mutlaka sözlerimizi “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber, ya hiçbirimiz” diye bitiriyoruz.

Bu örgütün hepimize ihtiyacı var arkadaşlar. Bu örgüt ancak böylesi bir anlayışla ileri gidebilir. Bunu sağlamaya çalışıyoruz, ki bu onurlu bayrağı size devretmenin büyük bir keyfini de yaşayacağız.

Peki arkadaşlar, TMMOB’nin ayırt edici özellikleri nelerdir? Birkaç konuyu ve bilgiyi burada sizlerle paylaşmak istiyorum.

TMMOB’nin “kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü” tanımı vardır. Yani, anayasanın 135. maddesine göre 1954 de 6235 Sayılı Yasayla kurulmuştur. Bu yasaya göre esas olarak bu örgüte zorunlu üyelik vardır. Her kim ki bu ülkede mühendislik mimarlık mesleğini yapacaksa bu örgüte, ilgili odasına üye olmak zorundadır.

Bu gün Birliğe bağlı 23 Odamız var ve bugün itibarıyla 23 Odaya kayıtlı 300 bine yakın üyemiz var. Sizlerle birlikte önümüzdeki 10 yıl içerisinde üye sayımızın 600 bine ulaşacağı tespit edilmektedir. Yani, burası gönüllü, gönlünce üye olunabilecek bir yer değildir. TMMOB yasaların üyeliği zorunlu kıldığı bir örgütlülük yapısı vardır.

Siyasal iktidarlar da tarihi boyunca; işte onun demokrat, insandan yana, emekten yana, halktan yana, antiemperyalist, yenedünya düzeni teorilerinin karşında bir anlayışta bulunan arkadaşlarımız yönetime geldiği dönemden bu yana da, örgütümüzün yetki ve sorumluluklarını kısıtlamak için, onu yok etmek için, onu tarihin derinliklerine gömmek için çeşitli çabalarda da bulunmuşlardır.

Öğrenci Kolu Yönetmeliğimiz 1998 yılında 36’ncı Olağan Genel Kurulda karar altına alınmıştır. Değişik Odalarımızda başlayan bu çaba 1998 yılında TMMOB Genel Kurulu kararıyla öğrencilerle örgütün buluşmasını kolaylaştırıcı bir Yönetmeliğin kabulü ile resmîyet

kazanmıştır.

O dönemde ben Makina Mühendisleri Odasının Başkanıydım. Hakikaten oy birliğiyle çıkan bu yönetmelik için o dönemin Oda yöneticilerinin de, dönemin TMMOB yöneticilerinin de gerçekten saygıyla anmak gerekir. Yönetmeliği istekle, hevesle, yani “Geleceğimizin kanı, canı olarak, bu örgütün bayrağını onurla devredeceğimiz gençlik bu örgütün onurlu yürüyüşünü, dik duruşunu sürdürecektir” sözünden hareketle böylesi bir Yönetmeliği çıkarmışlardır. Elektrik Mühendisleri Odamız da hakikaten çok başarılı bir çabayı sürdürmüş ve işte şimdi de bu 4’üncü Kurultayda hepinizi bir kere daha örgütümüzle buluşturmuştur. Sevgili arkadaşlar,

300 bine yakın üyesi olan büyük bir topluluktur TMMOB. Herkesin aklında bir TMMOB olabilir. Bu normal bir şeydir. Ancak TMMOB ortaklaştığı ve karar altına aldığı temel ilkelerinde kendini şöyle ifade ediyor:

Bu örgüt mesleki demokratik kitle örgütüdür. Bu örgüt demokrat ve yurtsever karakterdedir. Bu örgüt emekten ve halktan yanadır, antiemperyalisttir, yeni dünya düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır.

Bizi bağlayan bu sözlerdir. Bütün çalışmalarımızın ana fikrini oluşturan ve 1973’lerde Teoman Öztürk ve arkadaşlarının yarattığı yol haritamızın kenar çizgileri bunlardır ve bunlar bizim kırmızıçizgilerimizdir. Bunu buradaki bütün arkadaşlarımızın bu örgütü tanıma noktasında cevap ararken bunları aklından çıkartmaması gerekmektedir.

Neden bu ilkeleri yazdık? Çünkü, 20’nci yüzyılın son 20 yılından beri artık küreselleşme, entegrasyon ve globalleşme kelimeleri çok sıkça kullanır oldu.

Kapitalist küreselleşmenin ideologları, artık dediler ki, 20’nci yüzyılın son 20 yılından beri artık her şey küresel ilişkilerin bir parçası haline geldi. Dolayısıyla, farklı ideolojiler ortadan kalktı, farklı sınıf çatışmaları artık yok. Dünyanın bu aşamasında artık insanlarımızı barış, demokrasi,

katılım, hoşgörü, üretim, birikim ve tüketim dolu, çevreye duyarlı küreselleşmiş bir yenedünya düzenine girdiği müjdelendi. Dünya artık endüstri toplumundan, bilgi toplumuna, iş gücü ağırlıklı teknolojiye, yüksek teknolojiye, ulusal ekonomiden dünya ekonomisine, merkezi yönetimden yerel yönetime, kurumsal yardımdan kendi kendine yardıma, kısıtlı seçeneklerden çok çeşitli seçeneklere doğru hızlı bir değişim içinde olduğu vurgulandı. Bütün kelimeler insanın kulağına hoş gelen kelimelerdi.

Çok taraflı yatırım anlaşmaları, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantıları, Avrupa Birliğinin bizatihi kendisi, NAFTA ve benzeri oluşumlarla küreselleşmenin, kapitalist küreselleşmenin pratikte örgütlenmeye başladığı bir dönem yaşandı.

Ancak, şimdi geldiğimiz noktada hepimiz biliyoruz ki, sermayenin küreselleşmesiyle, kapitalist küreselleşmeyle dünya halklarına barış, adalet, kardeşlik, özgürlük değil, aksine daha fazla yoksulluk, daha fazla işsizlik, daha fazla açlık ve daha fazla savaş getirdi.

Biz söylüyoruz ki, kapitalist küreselleşme bugün Orta Doğudadır, Irak'tadır, kapitalist küreselleşme bugün Türkiye'de kapitalist küreselleşmeye uyum adı altında emeğin aleyhine çıkartılan uyum yasalarındadır.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği işte deminki ilkeleri ve söylediğim kırmızı çizgilerini bu dönemi değerlendirme noktasında da kullanmaktadır, kullanmıştır.

Sevgili arkadaşlar,

Sistem böyle işlerken, düzen böyle işlerken, insana karşı sorumluluğu olan bir meslek örgütü olarak bizler onun yöneticileri, üyeleri, örgütlü üyeleri ve kadroları şunları ifade etmekten onur duyuyor.

Toplumsal ve örgütsel sorumlulukların gereği sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede var olan bir meslek örgütü sorumluluğuyla TMMOB, karanlığa karşı aydınlığı, savaşa ve işgale karşı barışı, eşitsizliğe karşı adaleti, linç kültürüne karşı kardeşliği, sermayeye karşı emeği, baskıya

ve zora karşı özgürlüğü savunmaya emek ve meslek örgütleriyle birlikte Türkiye demokrasi mücadelesinin en ön saflarında yer almaya, neoliberalizme, gericiliğe ve ırkçılığa karşı mücadele bayrağını yükseltmeye, insanımıza ve hepimize her zaman dayatılan “Kırk katır, kırk satır” ikilemine karşı başka bir dünya, başka bir Türkiye, bir yaşam mümkün demeğe, aydınlık bir Türkiye için sözcünü söylemeye devam edecektir.

Bu söz sizlerin katılımıyla çoğalacaktır.

Sevgili arkadaşlar,

Talep etmek yetmiyor, her zaman söylüyoruz. Bunun için de mücadele etmek gerekir. Şimdi tam da bugünlerde bize dayatılan her türlü yanlışa karşı, neoliberalizme karşı, gericiliğe, ırkçılığa, darbecilere karşı durma zamanıdır ve hepimizin, sizlerin, bizlerin, tümümüzün bu görevi yerine getirmesi zamanıdır.

Şimdi gerçekten, özellikle seçimlerden sonra üzerimize dökülen toprağın, ölü toprağın silkelenip atılması için, eşit, özgür, demokratik bir Türkiye için sokağa çıkma zamanıdır. TMMOB bunu söylüyor.

TMMOB 3 Kasım'da da hepimizi, hepinizi Sıhhiye’de meydana çıkmaya çağırıyor. Ankara’yı hep birlikte özgürleştireceğiz.

Emek ve meslek örgütleri olarak bizler emekten ve halktan yanayım diyen, eşitlikten, özgürlükten, adaletten yanayım diyen, barıştan yanayım diyen, ben gericiliğe, ırkçılığa ve neoliberalizme karşıyım diyen tüm örgütlü kesimleri ve yurttaşları 3 Kasım'da Ankara’ya eşit, özgür, demokratik bir Türkiye mitingine çağırmaktadır.

Sizler de EMO Genç pankartının altında o alanı özgürleştirmede bizimle omuz omuza, yan yana duracaksınız. Buna da adım gibi eminim.

Sevgili arkadaşlar,

Az önce elime bir dergi geldi, özellikle de buradaki bir yazıdan söz edeyim ve konuşmamı bitireyim. Bu da sizin bu günkü tartışmalarınıza da ön söz olsun.

Bizim örgütümüz şeffaf bir örgüt sevgili arkadaşlar. İçine girdikçe

bunu daha iyi anlayacaksınız. Bu kürsüler bağımsız kürsülerdir. Arkadaşlarımız buraya çıkarlar, konuyla ilgili görüşlerini bugün yapacağınız gibi, kendi içlerinden ne geliyorsa, ama bilimsel bilginin ve doğrunun ışığında, doğru bilgiyle burada tartışır, konuşurlar.

Bu örgütün kırmızı kenar çizgileri vardır, demin söylediğim. Bu kırmızı kenar çizgileri aklımızda kalarak; görüşlerimizi genişletici bir şekilde, geliştirici bir şekilde tartışırız ve sonuçta bilim insanlarıyla birlikte aydınlık bir Türkiye için sözümüzü söylemeye devam ederiz. TMMOB ve bağlı odalarının çalışma tarzı budur.

Şimdi EMO Ankara Şubenin çıkardığı EMO Genç Ankara Bülteni var elimde. Bunun 27'nci sayfasında bir öğrenci arkadaşımızın bir yazısı var. Yazının tamamını mutlaka okuyun da, bu yazıda arkadaşımız aynen yazmış: “Yetkili mühendislik yasası olarak bilinen TMMOB Meslek İçi Eğitim ve Belgelendirme Yönetmeliğiyle yeni mezun olmuş bütün mühendislerin mühendislik yetkileri ellerinden alınmaktadır.”

İnsaf arkadaşlar. Bilmeden eleştirmek ve yazmak tam da böyle olur işte. Şimdi bir mühendis olarak düşünüyorum, hani şimdi biz bir mühendis örgütüyüz, oturduk hepimiz karar aldık, bir Yönetmelik çıkarttık. Bu adı geçen Yönetmelik de 2002'de karar altına alınan yönetmelik. Mühendislik Mimarlık Kurultayında bu ülkenin bütün aydınlık yüzlü TMMOB'lileri, demokrat, yurtsever, ilerici, devrimci mühendisleri oturmuşlar Kurultay yapmışlar. Etkinlik sonucunda sonuç bildirgesi çıkmış. Bu sonuç bildirgesine dayanarak, Genel Kurulda Genel Kurul Yönetmeliği karar altına alınmış. Ama arkadaş söylüyor. Şimdi bu yönetmeliğe göre ve arkadaşın ifadesine göre oturmuşuz biz, yeni mezun bütün arkadaşların yetkilerini elinden alacak bir iş yapmışız. Bunların hiçbirisi gerçek değil sevgili arkadaşlarım.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin yarattığı değerler, onların Yönetmelikleri ve iç dinamikleri en demokratik tartışma ortamlarının ve ama aklımızda işte o emekten ve halktan yana oluş olmanın çabanın içerisinde alınır. Bu böyle bilinmelidir. Bunu böyle biliniz.

Benim gönlüm isterdi ki, bu Yönetmeliğimiz burada basılı olsun, bu bültende basılı olsun ve bunun üzerinden tartışma yapılsın. Adını geçirdiğim yazıya itibar etmeyiniz çocuklar. Bu arkadaş da özel olarak hem şube yöneticileriyle, hem Oda yöneticileriyle, hem de benimle çok rahat ilişkiye geçebilir. Geçmelidir de. Bunların böyle olmadığını kendisi de anlayacaktır.

Bizim uzmanlık, Belgelendirme Meslek İçi Yönetmeliğimizin esası meslek içi eğitime yönelik bir çabadır. Mühendislik şarap gibi meslektir. Yıllar geçtikte deneyim ve birikimle ve bilimsel bilginin yeniden yeniden alınması ile gelişebilen bir meslektir mühendislik. Az önce de söyledik sorumluluk düzeyini.

Bunun tartışmaları da meslek içi eğitimin bir örgütsel zorunluluk olduğu noktasından çıkmıştır. Belgelendirme onun üzerine konulan bir iştir. Bunun tartışmaları çokça yapılmaktadır. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin web sitelerinde ve Odamızın web sitesinde bu Yönetmeliğe çok kolaylıkla ulaşılabilir.

Benim bütün talebim tartışmaların doğru bilginin üzerine yapılmasıdır. Bilgiyi doğru aldıktan sonra bu türden eleştiri, özeleştiri mekanizmalarını ancak bu şekilde işletelim.

Başka bir konu daha var: Gene bugünlerde çok duydum. Avrupa Birliğinden Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği fon alıyormuş. Belki öğrenci arkadaşlar da bu yanlış bilgi üzerine tartışıyorlar. Avrupa Birliği fonlarını Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin kullanmaması kararı son Genel Kurulda karar altına alınmıştır. Birliğe bağlı bazı Odalarımızın Yönetim Kurullarının fon alma başvurularında bulunması, bunu almak istemesi, buna doğru yönelmesi yaşanmış, ancak geçen dönemki Yönetim Kurulu tarafından ilgili Odamız Disiplin Kuruluna verilerek hakkında işlem yapılmıştır.

Ben de gerçekten hayretle şimdi Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Avrupa Birliğinden fon alıyor tartışmalarının nasıl ve ne mantıkla yürütüldüğünü merak ediyorum. Bu kadar haksızlık olmaz. Türk

Mühendis Mimar Odaları Birliğinin en önemli unsuru şeffaf, açık ve demokratik bir yapı olmasıdır. Buna arkadaşlarımız da dikkat etmek zorundadır. Bu bir eleştiri konusu değil, yalan üzerinden TMMOB'yi yıpratma çabasıdır.

Üçüncü bir konu da şu: Bir tartışma daha var bu günlerde Avrupa Birliği konusunda. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin AB konusunda sözü yok, görüşü yok deniliyormuş. İnsaf. Bununla ilgili geçen dönem ciddi bir kitap çıkardık. Birikimlerimizi kamuoyuna duyurduk. Bunun önemli bir başlığı da “Bizim anladığımız şekliyle Avrupa Birliği” başlığını taşımaktadır.

Evet, Avrupa Birliğinin bu günü kapitalist küreselleşmenin bir aygıtıdır. Aslında Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği olarak bunu söylüyor olmak da komiktir ama, hani Avrupa Birliğinin işte demir çelik birliği zamanından gelen o süreci TMMOB tarihine de denk gelen bir süreçtir. Onun belli bir döneminde adına Avrupa Ekonomik Topluluğu dediler. “Ortak Pazar” oluşturdular ve tam o dönemde Türkiye’deki kamuoyunun diline bir söz yapıştı. “Onlar ortak, biz pazar” sözü. Bu sözü Türkiye’ye mal eden Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin o dönemki yöneticileridir.

Evet, kendi krizini aşmak için Avrupa Birliği şimdi kapitalist küreselleşmenin bir aracı haline getirilmiştir. Bu bir sermaye örgütüdür. Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği bunun, bu sürecin Türkiye’de emeğin ve insanın aleyhine işleyen bir süreç olarak değerlendirmektedir ve müzakere süreçlerini bir mücadele süreci olarak algılamaktadır. Bunu da burada yapacağınız tartışmaların ön cümlesi olarak söylemek istedim.

Neden bunları söyledim arkadaşlar? Biz bütün çalışmalarımızı bilimin ve tekniğin ışığında, bilim insanlarının yol göstericiliğinde ve ondan da önemlisi 1970’lerden beri yarattığımız kendi değerlerimizin, geçmişimizin birikimiyle yürütmeye kararlıyız.

Son olarak da şunları söyleyeyim.

Türk Mühendis Mimar Odaları Birliğinin sizlerle ilişkisi nedir? Bunu ben Yevtuşenko'nun sözleriyle her öğrenci toplantısının sonunda tanımlıyorum. Yazar şöyle demiş:

“Gençlere yalan söylemek yanlıştır. Yalanların doğru olduğunu göstermek yanlıştır. Yeryüzünde işlerin yolunda gittiğini söylemek yanlıştır. Gençler ne demek istediğinizi anlar. Gençler halktır. Onlara güçlüklerin sayısız olduğunu söyleyin. Yalnız gelecek günleri değil, bırakın yaşadıkları günleri de açıkça görsünler. Engeller vardır deyin, kötülükler vardır deyin. Varsa var ne yapalım. Mutluluğun değerini bilmeyenler mutlu olmazlar ki. Çocuklar rastladığınız kusurları asla bağışlamayın, tekrarlanırlar sonra, çoğalırlar.”

Evet, sevgili arkadaşlar,

Örgütümüz asla size yalan söylemeyecektir. TMMOB'ye ve EMO örgütlülüğüne hoş geldiniz.